

La tria per Andreu Loncà

FUSTER

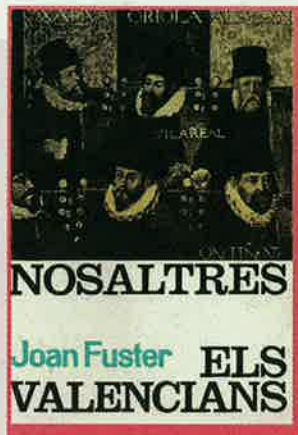
L'anada a la casa de Joan Fuster fou un desengany. Els morts no deixen instruccions precises del que voldrien que fessin els seus hereus o marmessors. No hi ha res de l'esperit de Fuster a la casa de Sueca. El seu daimon no hi és. No hi ha ni un miser llibre seu, ni un quadre, ni una màquina d'escriure. Les parets nues; els llibres i pintures, en contenidors. La conselleria de Cultura de la Generalitat valenciana, ara dominada pel PP, havia comprat la casa quan governaven els socialistes, i ha anat escombrant, anul·lant, oblidant, renegant de tot el llegat intel·lectual i sentimental de Joan Fuster, que morí el 1992.

La posteritat de Fuster, com ell havia endevinat, és "una posteritat de paper". És més cuidada i bonica l'ermita situada sobre "la muntanyeta dels sants", els patrons de la vella pagesia catalana; Sant Abdon i Senen,

que són en un pujolet sobre un mar de marjals on els arrossars, amb tots els colors del verd, són una carícia per als ulls en un dia de calima. Sueca, la terra natal de Fuster, és voltada d'arrossars. És un microclima que potser explicaria el tarannà dels seus escrits, diferent dels altres pobles de la Ribera del Xúquer, plens de tarongerars, i ara mateix de polígons, carreteres, urbanitzacions i blocs de pisos.

De l'esperit de Fuster, en queden els fusterians.

La revista "Afers", per exemple, ha tret un número analitzant el seu llibre més conegut: "Nosaltres els valencians", que ara ha fet cinquanta anys. Fou escrit quan ell tenia 40 anys i veia que alguna cosa es movia en la dictadura: les platges es començaven a omplir de banystes i hi havia el començament del que en diríem

LLIBRE.

Títol: "Nosaltres els valencians"

Autor: Joan Fuster

Any: 1962

"progrés". Era el principi d'un procés, que, d'alguna manera, s'esgota ara. Entre molts altres, Vicent Alonso n'ha subratllat tres característiques: la sentenciositat, la ironia i el to conversacional. Ve a dir que és un híbrid entre l'assaig del tipus Montaigne i el document acadèmic històric. Suggereix que s'ha d'en-

tendre com un assaig capaç d'agitar idees. I, de fet, mostra a les clares la força de les idees: va remoure el País Valencià, Catalunya i Mallorca. No solament pels que el llegírem -a vegades sense entendre'n de la missa la meitat- sinó pels que el perseguiren, li feteren les bombes a casa seua, i el neguen encara després de mort. I l'anul·len, el menystenen, l'anorreen. Joan Fuster encara fa nosa ara. Encara molesta. Com llavors, el 1962, la unitat de la pàtria és estimulada. Ara, amb el futbol. I l'Ave radial.